

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 4 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge taje države 6 K.)
— Posamzno številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarova ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarova ulica.

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 18. januarja 1917.

Leto XXX.

O vojnih dolgovih.

Za mir zdaj nič ne kaže, toda z našim cesarjem vred smo trdno prepričani, da izpregovorjena beseda o miru ne bo zaspala. Kdaj in kako se vzbudi, Bog ve; mogoče je, da jo nepričakovano vzbude dogodki, ki o njih danes še nič slutiti ne moremo. Da nasprotniki govore o tem, da se v letošnjem letu konča vojska, je vsaj zategadelj važno, ker iz tega lahko sklepamo, da je pri njih volja za boj, ki o njem v odgovoru na našo ponudbo tako strastno govore, precej omejena in kvečjemu za leto odmerjena.

Prav je torej na vsak način, da govorimo o pripravah za gospodarsko življenje po miru. Prvo vprašanje, ki se vsakemu vriva, in ki si ga je treba dobro ogledati od vseh strani, se glasi: Koliko bo stala vojska in kako se bodo plačali stroški? Z njim se je obširno pečal sedanji finančni minister dr. Spitzmüller ob nastopu svoje službe; po časopisih in knjižicah se razpravlja; zato je gotovo pravilno, da izvedo o tem tudi naši bralci.

Vojni stroški za vso monarhijo znašajo do konca leta 1916. okroglo 42 milijard K. Računa se zdaj, ko se je vse podražilo, na 2 milijardi na mesec. Denimo, da bo vojska še eno leto; potemtakem imamo 24 milijard več, torej vsega skupaj 66 milijard. Nemci štejejo zase okroglo 84 milijard kron s koncem sedanjega leta.

Svojih vojnih stroškov imamo z vojnimi posojili dozdaj pokritih okroglo 25 milijard in pol; nepokritih ostane torej še 41 in pol. Recimo kar tu: čim več vojnih stroškov se pokrije z vojnimi posojili, tem boljše. Od vojnih posojil bo pač treba plačevati obresti in skrbeti polagoma za poravnalo; za nepokrite dolgove se bo pa ob koncu vojske moralo iskati pokritje in takrat bo skrbi in težav za to več, nego jih sedaj. Naš finančni minister je izrekel

to-le: »Kakor se da naprej videti, se ne bomo mogli izogniti davku, ki bo poplačal en del tistih državnih dolgov, kateri so narastli v vojski. Ta reč bo posebno trda in težavna. Morali jo pa bomo rešiti.«

Obračajmo pa reč kakor hočemo: Polnoma gotovo je, da bo sedanja množina denarja po vojski silno padla. Poleg premoženjskega davka, ki bo vzel anogo milijard iz prometa in jih izročil državi, ki jih bo uničila, bo treba, kakor smo že pisali, vse polno poprav in novih naprav v posamnih gospodarstvih, katera zdaj med vojsko počivajo. Denarja bo na vsak način manj, ker odpadejo viri, ki po njih zdaj prihaja med ljudstvo: vojne dobave in razne podpore — preživljenjske, begunske itd. Ostale, oziroma na novo bodo prišle pač invalidne in vdovske in sirotne. Še nekaj naj omenjamo. Ogrska plačuje zdaj nekako tretjino vseh skupnih stroškov. V ti reči se bo treba z Ogrji temeljito pomeniti. Vsak odstotek, ki ga Ogrska več plača, pomeni stotine milijonov. Zato je pa vprašanje pogodbe z Ogrsko zdaj tako važno, da se na noben način ne sme rešiti brez državnega zbora.

Za zdaj pomnimo: Množina denarja, ki je zdaj po bankah, hranilnicah in posojilnicah, nas ne sme motiti. Pride mir in z njim čas, ko se bo to naenkrat izpremenilo. Zato je pa zdaj, bolj kot kdaj, dolžnost kmečkega stanu, da varuje svoje denarne zavode in se jih drži. Samo skupna

moč združenega kmečkega denarja in družega denarnega združenstva bo kaj zalegla. Vsako cepljenje te moči bi imelo zlasti za nas Slovence najusodnejše posledice.

Da nismo oderuhi . . .

Mestniki te dni radi očitajo kmetom, da so oderuhi. Vse, kar pride s kmetov, se jim zdi sila predrago: predraga mast, predrago meso, predrago mleko in predraga vsa druga živila. Kmetje odgovarjajo: Kaj pa tisto, kar mi moramo jemati od vas? Olje, kava, sladkor, pa blago in usnje? ali ni vse to petkrat do desetkrat dražje kot pa pred vojsko? Potem pa krmila, ki jih moramo kupovati! Poceni moramo dati žito, otrobi pa drago plačevati! »Le nikar nič ne govorite, vi mestniki! je dejal majhen kmetič. Vse, kar sem potegnil letos za krompir, sem moral dati, da sem kupil dekletu čevlje, in v enem mesecu so bili strgani. Kdo je drugega odril, ali jaz vas, ali vi mene?«

To je težka pravda, ki je noben sodnik ne bo rešil. Da je na svetu oderuštvo, o tem kriči ves svet. Tisto grozno bogastvo, ki se kopiči nekaterim, ne more biti od drugod kakor iz oderuštva. A take bogatije bi kdo zastoj po kmetih iskal. Ne rečemo pa, da bi bilo po kmetih vse prav. Tuintam so uredbe, ki bi jih ne smelo biti. Največ so pa vendarle krive razmere. Prva je ta: Ko se blago težko dobi, vsak silni naprej, da bi se prej založil in tako ljudje preplačujejo. S tem se pa napravijo cene. Če ta prodaja mleko po 40 v., misli tudi ona, da ga ne sme dati ceneje. Druga je pa ta: Z vojaščino je prišlo sila denarja med ljudi. Če pa imajo nekateri veliko denarja, jim ni mnogo mar za cene: če drugi plačujejo jajca po 15 v., plača on rad 20 v. in še več, samo da hitro dobi. To žene zopet cene kvišku. K vsemu temu se je pa pridružilo še to, da se je tudi vse drugo podražilo, da tako nihče ne ve več prav, kakšne so pravične cene. Pomanjkanje blaga, preobilje papirnatega denarja, pa negotovost in nestalnost cen za tiste reči, ki jih dobivamo od drugod, to so vzroki draginje. Ne moremo torej reči, da bi bil kriv prav ta ali oni. Kdaj že, vedno pa ne. Če vsak dan lahko proda blago za to ceno in so ljudje še veseli in hvaležni, če jim proda, se mu zdi, da ne moreš prav ti zahtevati, da tebi proda ceneje. Če se tebi zdi dobiček čezmeren, si pa oni tolaži vest s tem, da mora tudi sam vse čezmerno plačevati, kar kupi. In tako je pravična sodba res težka.

Kje in kako se najbolj pokaže, da kdo res ni oderuh?

Najboljša preskušnja je preskušnja krščanske ljubezni.

Tisti, ki je moral ves pridelek krompirja prodati, da je kupil drage, a slabe čevlje, gotovo ni bil oderuh, ampak revež. Še večji revež je pa tisti, ki mora kupiti krompir in čevlje, pa nima

odkod bi jemal. In takih revežev je sedaj povsod dosti. Po mestih so taki premnogi delavci in uslužbenci, ki so že prej komaj komaj živeli, ki pa v tej draginji bolj umirajo kot pa žive. Po kmetih je pa tudi povsod dosti takih revežev. Vsako reč morajo drago kupiti, a denarja ni. Zato jih pa tare veliko pomanjkanje: ni kruha, ne mleka, ne masti. Krompir, zelje, repa napolnijo sicer želodec, a ne dajejo moči. Tako ljudje počasi hirajo. Ubogi otroci hodijo okoli blede, izstradani, brez prave obleke in obutve. Tu lahko pokažemo in dokažemo vsi tisti, ki se nam bolje godi, da si nismo in si ne bomo umazali rok z nobenim oderuštvom. Živo usmiljenje z ubogimi je najlepše spričevalo poštenega srca! Če damo revežem ceneje ali pa v veliki potrebi tudi zastoj, kar lahko utrpimo, s tem pokažemo, da nismo izgubili v zmedah našega časa čuta krščanske ljubezni, nikar še čuta za pravičnost!

Že večkrat smo govorili v »Domoljubu« o tem, a ne moremo drugače: sila je velika, v sili pa ne neha človek klicati na pomaganje. Priporočamo dobrim srcem zlasti sirote. Kako dobro delo stori, kdor se usmili sirot. In teh je toliko! Imate jih morda doma. Mnogo jih je v Marijanišču in v Lihtenturnovi sirotišnici v Ljubljani, v Marijanišču dečki, v Lihtenturnovi hiši deklice. Nekateri ima v oskrbi patronat Vincencijeve družbe in zadnji čas so otvorili v Ljubljani »zavetišča« za otroke, ki so revni in brez pravega nadzorstva. Kdor nima sanu otrok ali pa če mu je Bog dal srečo pri premoženju, naj se spomni teh sirot! Naj le pomisli, kako težko je sedaj oskrbeti sirotam obleko, obutev, kako težko jih je prehraniti. Če more, naj pomore, nikoli mu ne bo pri Bogu pozabljeno! Podpore vredno je tudi društvo »Dobrodelnost«, ki skrbi posebno za vojne invalide.

Zdi se pa, da bi se morali mi Slovenci bolj zavzeti v tem času še za eno reč, namreč za misijone. Res je že doma toliko potreb, a misel na misijone ima vendar še nekaj čisto posebnega. Ta ljubezen, ki ne dela nobenega razločka med ljudmi in narodi, ki zavoljo Boga ljubi vse, ta apostolska ljubezen človeka nekako dvigne, da ne postane ozkosrčen, da ne vidi samo grude, ampak se mu odpre pogled preko ozkih mej sebičnosti v širne dalje božjega kraljestva. Zakaj pa naj se spomnimo tega ravno sedaj? Nekaj zato, ker je svetovna vojska tudi misijone hudo, hudo zadela. Mnogo cvetočih misijonov bo moralo morda propasti, ker so med vojsko prenehale vse podpore. Narodí so se zagrizli v medsebojni boj, na božje kraljestvo so pa pozabili. Potem je pa tudi zato skrb za misijone prav sedaj tako priporočljiva, ker nas ravno misijonska misel tako lepo spominja bratovstva vseh narodov. Ko bi bila ta misel živa, bi svetovne vojske sploh ne bilo, in šele takrat se bo vrnil na zemljo res pravi božji mir, ko bo ta misel med narodi spet oživila!

Povsod je torej široko polje, kjer lahko vsi izkažemo, da nismo oderuhi. Izkažimo, in vesel nas bo Bog, blagoslavljali nas bodo reveži in tudi sami bomo v srcu čutili neko srečno zadovoljnost in blažen mir!

Pregled po svetu.

Ministrska posvetovanja. Na Dunaju se je dne 10. jan. vršil pod predsedstvom grofa Czernina skupni ministrski svet. Udeležili so se ga: vojni minister Krobotin, skupni finančni minister Burian, ogrski ministriški predsednik Tisza, ogrski poljedelski minister Ghillany, ogrski finančni minister Telesky, vodja ogrskega prehranjevalnega urada Kürthy, avstrijski ministriški predsednik Clam-Martinic, avstrijski finančni minister Spitzmüller in prehranjevalni minister Höfer. Poleg važnih političnih vprašanj, se je predvsem razpravljalo o vprašanju glede preskrbe z živili za celo državo.

Naš državni zbor. Ako bo šlo srečno, bi utegnil državni zbor imeti prvo sejo meseca marca. Poprej je treba še marsikaj urediti, zato se ministrski predsednik Clam-Martinic posvetuje s posameznimi strankami. Najvažnejše, a tudi najtežje vprašanje, ki naj bi se ugodno rešilo, je prehrana avstrijskega prebivalstva. — Minister za prehrano, polkovnik Höfer, je predložil svoj načrt o tem ministrskemu svetu. Tudi cesar sam se silno zanimlje za to perečo zadevo. Glede Romunije se je izjavil Höfer, da bo Avstrija dobila svoj delež, a še-le potem, ko bo znano, kaj in koliko se je uplenilo, kar bo možno dognati še-le koncem januarja.

Nev ultimát je poslala ententa Grčiji; sestavljen je bil v Rimu pri zadnjem posvetu. V vsem, kar je »sporazuma« nedavno zahteval, naj bi se Grčija vdala in sicer tekom 48 ur, če ne, udari ententa z vojsko. — Grški kronski svet je deloma ugodil zahtevam entente, vendar se pa tudi piše, da se name-rava kralj Konstantin pridružiti osrednjim velesilam.

Demonstracije v Atenah. Dne 10. jan. so bile hrupne demonstracije v Atenah, ker je grška vlada sprejela ultimát in pogoje sporazuma.

Kriza na Ruskem. Novi ministri. Ministrski predsednik in prometni minister Trepov in naučni minister grof Ignatjev sta vpokojena. Senator in član državnega zbora knez Galicin je imenovan za ministrskega predsednika. Senatorju Kulčickiju so poverili vodstvo naučnega ministrstva. Pomočnik ministrstva zunanjih zadev Neratov je imenovan za člana državnega zbora.

Galicin je odločen sovražnik osrednjih velesil in slepo orodje zahodnih držav. Naučni minister Kulčicki pripada srednji struji.

Svetovna vojska.

Ruska ofenziva pri Rigi ustavljena. — Avstrijski uspehi v Berečkem gorovju. — Bitka in zmaga pri Putni, padee Foksanija. — Boj za Galac. — Avstrijske čete v Macedoniji. — Potopljene sovražne ladje.

VOJSKA Z ITALIJO.

Na Krasu je večinoma megleno. Boj s topovi se razvname le, kadar se megle nekoliko razvlečejo. Oba nasprotnika streljata s topovi na nasprotno obrambne postojanke in na zadaj ležeče naprave in zveze. Megleno je tudi v Alpah, kjer leži debel sneg, zato vojna podjetja počivajo.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Ruska ofenziva pri Rigi ustavljena. Ni še pojasnjeno, čemu so začeli Rusi ofenzivo na najsevernejšem delu ruske fronte, ko jim na jugu tako slaba prede. Pretečeni teden so ruske množice neprenehoma napadale nemške postojanke ob cesti, ki pelje iz Rige v Mitavo. V gostih vrstah — po svoji stari navadi — so udrli tu v najsrednejše nemške jarke in pridobili nekoliko prostora ob reki Aa, toda njihovo prodiranje je bilo kmalu ustavljeno. Vsi drugi ruski napadi v Dvini so bili takoj odbiti.

Na južnem Poljskem, v Galiciji in v Karpatih na meji Ogrske in Bukovine so bile le posamezne, brezpomembne praskke.

Hudi boji v Berečkem gorovju. Južno krilo armade nadvojvode Jožefa grozi, da razbije rusko fronto in loči bukovinsko armado od čet v južni Moldaviji in ob spodnjem Seretu. V treh glavnih oddelkih prodirajo tu avstroogrške čete; ob cesti, ki pelje iz Ojtoza v Onesti, v dolinah Casinu in Lusita. V snegu, v slabem vremenu, po slabih potih in kljub visokemu gorovju naše čete polagoma, toda trajno napredujejo. Dosegle so ozemlje pri mestu Onesti in vrgle sovražnika v gorovju Zg. Casina ter severno in južno Lusite. Rusi so spoznali, kako velika nevarnost jim tu preti, zato so začeli srdito napadati prodirajoče čete; toda vsi njih napadi so bili zastoj, naši so jih vrgli nazaj in zopet iztrgali sovražniku več utrjenih gorskih postojank. Ujetih je bilo več stotin sovražnikov, samo 9. in 10. januarja so naši zajeli 900 Rusov.

Petnevna bitka in zmaga ob Putni. Od 4. do 8. januarja je bila srdita bitka južno od reke Putna in okrog trdnjave Foksani; zavezniki so morali napasti sovražnika v postojanki, ki je že po naravi močna, dobro utrjena in se je naslanjala na utrdbi Foksani in Fundeni. Ko so bile končane napadalne priprave, so nemške čete naprej napadle in vzele mostišče Fundeni. 6. januarja so pa napravili Rusi močan protinapad v širini 25 km. S tem so hoteli prebiti središče 9. armade; ko bi se jim bilo to posrečilo, potem bi se bil zavlekel za nekaj dni padee trdnjave Foksani. Sovražnik je res udril v nemške postojanke in utrl v Falkenhaynovi armadi veliko vrzel. Tu so pa prihiteli na po-

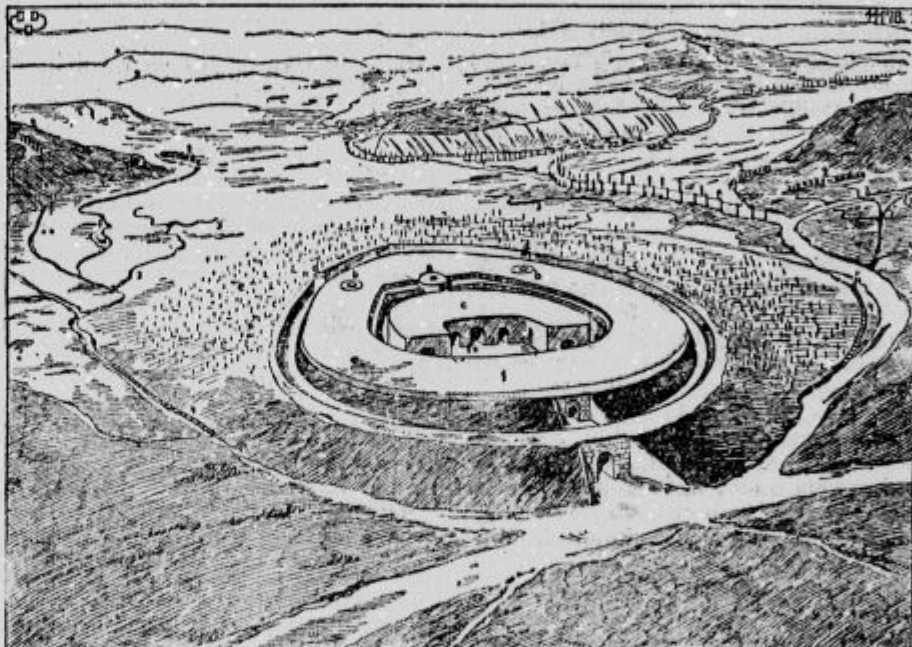
moč zahodnopruski bataljoni, zaprli vrzel in v vstrajnem odporu zadržali ruski napad. Med temi boji so se pa nemške in avstrijske čete južno in jugozahodno od Foksani in pri Odobresti pripravile k odločilnemu udarcu. Avstrijske čete so vrgle Ruse iz gorovja pri Odobresti v dolino, drugi nemški in avstrijski oddelki so pa udrli v sovražne postojanke iz utrdb. S tem je bila bitka odložena. 8. januarja je moral sovražnik popustiti trdnjavo Foksani in ves desni breg Putne. Poleg težkih krvavih izgub je sovražnik izgubil 5400 mož, ki so bili ujeti, 3 topove in 10 strojnih pušk.

Po bitki ob Putni in pri Foksani se je sovražnik umaknil čez reko Seret, tako da je v onem odseku desni breg Sereta očiščen sovražnika; drugi ruski oddelki so pa bežali čez Putno; zavezniki so jim bili takoj za petami, prekačili Putno in zasledili njen levi breg.

Boj za trdnjavo Galac. Trdnjava Galac leži ob donavskem kolenu, južno ote-

cedoniji. V goratem ozemlju južno od Ohridskega jezera so napadle francoske čete avstrijske postojanke. Njih napad je bil odbit. Naše čete so nato napravile 3. januarja protinapad in vrgle sovražnika čez Ceravo. Vzhodno od Ohridskega jezera se pa boré skupno avstrijske in bolgarske čete; napadle so sovražne postojanke in potiskajo sovražnika nazaj.

Negotova usoda solunske armade sovražnike zelo vznemirja. V Rimu so na skupnem posvetovanju razmotrivali, kaj bi s solunsko armado, ki jim napravlja tako velikanske težave. Celo brodovje prevoznih parnikov je vpreženo, da vozijo v Solun živež, strelivo in orožje, in tem je treba zopet celega brodovja bojnih ladij, da varujejo prevoz pred nemškimi podvodniki. Armado, ki je prodrla iz Soluna v Bitolj, zelo težko preskrbujejo s potrebščinami. Tja vozijo sami kolovozi, za armado 60 tisoč mož pa je treba najmanj 7000 avtomobilov, da se preskrbi z vsem potrebnim. Vsled poraza Romunije je so-

Oklopna utrdba pred Verdunom z zračnega vida.

žuje prihod do nje Donava in Seret, severovzhodno pa se razteza veliko jezero Bratesu. Dovož od vzhoda po Donavi je že popolnoma zaprt. Bolgarski topovi iz Dobrudže popolnoma obvladujejo Donavo in njihovi težki izstrelki že rušijo utrdbe Galaca. Nekaj bolgarskih čet se je tudi prepeljalo na levi donavski breg. Pa tudi od jugozapada že pritiskajo zavezniki. Železnica iz Galaca v Tecuciu je v ognju zavezniških topov. Turške čete so se pa odlikovale v kotu med Seretom in Donavo. Naskočile so utrjeno postojanko Mihalea, zapadno od mesta Vadeni, jo osvojile in ujele 400 Rusov ter zaplenile več strojnih pušk; mnogo bežeči Rusov je utonilo na begu čez Seret, tako da se jih je od celega oddelka le malo rešilo.

MACEDONSKO BOJIŠČE.

Avstrijske čete na macedonskem bojišču. Najnovjša uradna poročila javljajo o bojih avstrijskih in francoskih čet v Ma-

lunska armada popolnoma brez pomena in zato se oglašajo med sovražniki glasovi, da bi jo umaknili od tam in porabili drugod.

Tedenske novice.

Grof Chorínsky odlikován. Bivši namestnik kranjskega deželnega predsednika, sedaj sekejski načelnik v notranjem ministrstvu grof Chorínsky je prejel vojno dekoracijo z zvezdo h komturnemu križu Franc Jožefovega reda.

Geromna vsota. Podpisovanje vojnega posojila je zaključeno. Podpisanih je, kolikor je doslej znano, 4412 milijonov kron.

Smrtna kosa. V Novem mestu je umrl franciskan P. Gotard Podgoršek, voditelj ondotne deške ljudske šole.

Plovstvo s plavi na Savi. Na Savi v litijskem političnem okraju, oziroma vzdolž meje tega okraja do Trbovelj, je pod dosedanjimi pogoji zopet vsak dan tedna dovoljeno ploviti.

Manganovo rudo so jeli kopati na Mirni (Dolenjsko). Manganova kovina je podobna belemu grodlju, se zelo težko topi, je silno trda in se da leščiti.

Okostje ruskega ujetnika. V gozdu pri Dobravi (Gorje) na Gorenjskem so našli človeško okostje, zraven pa rusko vojaško kapo in raztrgano perilo. Najbrž je omagal, ali pa si končal življenje ruski ujetnik, ki je 1. oktobra pobegnil z Dobrave.

Italijani zasneženi. V zgornji Italiji je zapadel nad meter debel sneg. Promet je oviran, zveza z Milanom je bila pretrgana.

Vojaške novice.

Slovenci se povsod postavijo. Slovenski topničarji, ki so se borili zoper Angleže na Galipoliju, so bili tudi odlikovani. Dobili so turški železni polmeseč n. pr. ognjčar Franc Nosan, desetnik Fr. Košir, oba z Glinc pri Ljubljani in še trije Slovenci.

Če se ne bo maščevalo... Mirovno ponudbo so ruski poveljniki naznanili seveda tudi svojim vojakom. V kakšnem »tonu«, kaže rusko zborna povelje, ki se glasi:

»Vrhovni poveljnik je odredil, naj se moštvo takoj sporoči, da nam je sovražnik ponudil mirovne pogoje, ki niso sprejemljivi in ki sploh ne dajo misliti na mir. Vojska se bo nadaljevala, dokler ne bo zadnji sovražni vojak pregan z mej naše domovine.

Vrhovni poveljnik Brusilov zahteva, naj bosta krogla in bajonet edini razgovor s sovražnikom. Nepremagani, hrabri, junaški polki jeklenega zbora! Podli Nemec postaja bojazljiv in prosi za mir. To se pravi, da mu gre zelo slabo. Če hoče tudi celo z mirom trgovati, dajte mu odgovor! Udarite nanj z vso silo! V smrtni borbi porazite tega podleža, nato bo sprejel vse in na kolenih prosil za mir. Trpeti moramo tedaj še kratek čas in se vsi vreči na Nemca. Njegov konec se bliža. Ne verujte mu! Ne trpite, da bi kdo stopil z njim v pogajanja. Naše gesto je: Kroglo v njegova ničvredna prsa, bajonet v njegov prazen želodec. To naj se od predpostavljenih sporoči celokupnemu moštvo do zadnjega moža.

Povelje je podpisano od zbornega poveljnika generalnega poročnika Nje-krasova.

Oprostitev vojaščine — bolj redke. »Hrvatska Riječ« poroča: Kakor smo izvedeli, se bodo koncem februarja močno omejile vojaške oprostitev in bodo v bodoče oproščene le take osebe, ki se nahajajo v za državo posebno važnih civilnih službah. Ta ukrep se bo izvršil za to, da se omogoči invalidom zaslužek.

Razlika. Naši prijatelji 27. pp. nam pišejo: »V teh predpusnih časih ima marsikdo pred očmi cilj novega življenja; mi pa, ki branimo ljubo domovino, imamo še vedno eno misel in cilj, da se povrnemo domov med ljube svoječe šele, ko damo zavratnemu sovražniku, kar mu gre. — Vsi zdolaj podpisani pošiljamo srčne pozdrave vsem bratcem in bralkam »Domoljuba«, vsem prijateljem in znancem, posebno pa v o-jakom vseh slovenskih polkov, ki se hore širom domovine: Ceto-vodja Gulič Josip; desetniki: Porenta Janez, Skok Anton, Pucl M., Brtoncelj Fr., Slivnik Anton, Truglas Janez; pod-desetniki: Nunar Josip, Sebeničnik Janez, Trapičar Jožef, Infanteristi: Božič Fr., Križaj Janez, Šestan Fr., Borc Ant., Oswald Jos., Strmljan Fr., Jamšek Andrej., Hafner J., Jerman J., Vižintin Karel, Perko Anton.

Zopet več ladij potopljenih. Neki nemški podmorski čoln je zavrtal 9. jan. veliko angleško vojno ladjo »Cornwallis«, ki se je potopila. »Cornwallis« je obsegal 14.200 ton ter bli oborožen s štirimi 30,5 cm in z dvanajstimi 15 cm topovi. Moštvo je povečini rešeno. — Nedavno je bila potopljena laška vojna ladja »Regina Margherita«. Ne ve se zagotovo, ali je zadela na mino, ali je bila torpedirana. 600 mož posadke je utonilo, rešenih je 220 mož. Ladja je obsegala 13.500 ton.

Aha! Italijani opozarjajo Angleže kakor tudi Francoze, kako brezuspešno je, če mislijo na napredovanje na zahodni črti »ko je vendar veliko večje važnosti« — tako piše »Secolo« — »bojna črta ob Soči, kjer si zavezniki lahko pribore nadvlado nad Adrijo; od tam vodi tudi pot v Ljubljano, ki je veliko večjega pomena, kakor vsak drug sunek na zahodu.«

Nekaj pripravljajo. Italijani zbirajo svoje transportne ladje v svojih jadranskih pristaniščih. Sodi se, da nameravajo svoje čete prepeljati na drugo bojišče.

Nimamo pojma. Mi, ki slišimo samo oddaleč topovsko grmenje, pač nimamo pravega pojma o moderni bitki. Ob Sommi je bruhalo ogenj in smrt na 45 km dolgi fronti celo četrletje na obeh straneh po 4000 kanonov. Do konca septemb. (1916) je bilo tam oddanih 26 milijonov strelcev. Angleži so izgubili (mrtvih, ranjenih in pogrešanih) 327.831 mož, Francozi do 400.000. In kaj so dosegli. Izpulili so 300 kvadratnih kilometrov od Nemcev zasedene francoske zemlje — seveda same razvaline.

Razne novice.

Minister za prehrano generalni major Hofer je proti svojim uradnikom naglašal, da v vojni ne poznamo ne politike, ne razločka med sloji. Če nam mora biti kaka razlika pred očmi, naj bo v tem, da smo dolžni za tiste, ki niso

z imetjem blagoslovljeni, v tem času prav posebno skrbeti. — Minister je bil pretekli teden v Budimpešti, da se je dogovarjal z ondotnim načelnikom prehranjevalnega urada. — Iz Romunije menda ni pričakovati preobilnih prispevkov, ker so ondi nastavljeni angleški agenti potem, ko so videli, da od angleške vlade kupljenega žita ni mogoče več rešiti, dali žitne zaloge z oljem polit.

Smrtna nesreča. V Idriji je padel na glavo 18letnemu rudarju Janezu Velikanje lesen hlod, ko se je hotel peljati po dvigalu kvišku. Bil je na mestu mrtve.

Polovice in četrtinke dvekronskih bankovcev sprejemajo blagajnice avstro-ogrskе banke do 31. januarja brez odbitka; kasneje bo treba plačati in povrniti stroške, ki so določeni.

50 letnico praznuje letos skrbno urejevani list »Slov. Gospodar«, ki je med dobrim štajerskim ljudstvom močno razširjen. Želimo še trajnega napredka!

Brezovo listje — nadomestek za tobak. Ker primanjkuje navadnega tobaka, ga bodo skušali nadomestiti z brezovim listjem, ki ga je treba poprej »parcati«, t. j. namočiti v tobakovem ocedku. Zavojček navadnega tobaka bo imel v bodče štiri petine pravega tobakovega listja, eno petino pa brezovega listja.

28 milijonov parov čevljev izginilo. Ruski list »Kolokol« je pisal, da je došlo tekom poletja (1916) v Vladivostok 28 milijonov parov ameriških čevljev, ki so bili določeni za Petrograd, Moskvo in Odeso; a od teh ogromnih pošiljatev niti ena ni videla omenjenih mest. Zastonj se povprašuje, kam je blago izginilo.

Čez 400.000 »drikebergerjev«. »Kölnische Volkszeitung« piše: Takih, ki so se izmazali, da jim ni treba na fronto, je na Italijanskem čez 400.000. Republikanec Colajani jih trdo prijemlje.

Po zraku bodo govorili v Berlinu z Ameriko. List »The Continent. Times«, ki izhaja v Berlinu, je uredil brezlično brzovjavno zvezo z Združenimi državami, odkoder bo dvakrat na teden naravnost dobival poročila.

Velik dobrotnik človeštva v sedanji vojski je poštni urad v Bernu, kajti samo tamošnji poštni zbiralni urad za vojne ujetnike je odpravil od začetka sedanje vojske pa do konca leta 1916 nič manj kot 210 milijonov pisem, 43 milijonov zavojev, 37 milijona paketov v teži 7 milijonov kilogramov ter 6 milijonov poštnih nakaznic v vrednosti 85 milijonov frankov. Rekord je dosegla odprava tega urada dne 12. decembra 1916, ko je poslala polnih 6 vagonov pošte preko meje za ujetnike. V imenovanih vagonih je bilo več kakor en milijon pisem (dopisnic) in 40 tisoč zavojčkov.

Most-velikan. Črnavača je romunsko mesto v Dobrudži na desnem bregu Donave. Preko široke Donave je do nasprotno ležečega mesta Fetești nare-

jen most, ki je dolg 16 km. Ta most je največji na svetu; zgradili so ga francoski inženjerji l. 1890—1895, ter je stal 34 milijonov frankov. Temelj v močvirnatem svetu je globok 31 m.; most se dviga nad vodo 38 m. — Romuni so hoteli to lepo zgradbo ob umikanju razrušiti, a se jim ni kaj posrečilo.

Oblegovalno stanje. V Moskvi so proglasili oblegovalno stanje. Mora med ondnotnim ruskim prebivalstvom že precej vreti.

1817—1917. Leto 1917 bo — povsem soditi — trdo in težko ne le za nas, ampak za vso Evropo, četudi nam donese — kakor upamo — časten mir. Grozote triletne vojske se ne bodo zacelile kar v par mesecih, in prehod iz vojske na mir ima zmerom še svoje težkoče in križe. Tako je bilo tudi l. 1815, ko so bile končane Napoleonove vojske. V letih 1816 in 1817 je bil popoln mir, a za Avstrijo in tudi Nemčijo je bilo osobito l. 1817. zelo hudo. Slaba letina in vremenske neizgode so povzročile, da se ljudstvo ni moglo opomoči. Zima od l. 1816 na 1817 je bila sila huda. Srne in jeleni so iskali zavetja in hrane pri človeških bivališčih, reke so bile cele tedne zamrznjene, neštevilno ljudi je zmrznilo in umrlo od mraza in lakote. Tudi poletje je bilo neugodno. Kako bo letos? ...

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Nradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

S seboj vzeti je mogoče Fellerjev bol lajšajoči osvežujoči mentolov črtnik zoper migreno z znamko »Elza«, ki stane samo 1 K in se hrani v leseni puščici. Poljski delavci, hriboolazci itd. ga uporabljajo zoper migreno, glavobel, vsled prijetnega duha učinkuje oživljuje in brani žuželkam. Pri pikih žuželk odstranja trganje v koži, zabranja orodečnje in zatečenje kože. Rabi se ga dolgo časa in stane samo 1 K. Ti mnogo tisočkrat preizkušeni izdelki se naročajo pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrž 16 (Hrvaško). Zaboječek in poštnina zastonj! To si prihranite, če naročite goranje navedene izdelke skupno z »Elza-fluidom«.

Dopisi.

Smartao pod Šmaro goro. Nemilo sporočilo je došlo iz Inomosta, da je tam v bolnišnici izdihnil blago dušo naš ljubi prijatelj Fr. Šofar, po domače Petelinov. Služil je že 15 mesecev pri pešpolku »Cesarjevič« št. 17. Močno je bil ozebel ter kot tak prišel v bolnišnico v Inomostu, kjer je na dan starega leta previden s sv. zakramenti mirno Gospodu zaspal, star šele 19 let. Rajni je bil ve-

lika opora očetova na kmetiji, ki ga je posebno veselila. Bil je trezen, miren in bogoljuben mladenič, zanimal se je tudi za izobraževalno društvo. Za njim žalujejo stariši, sestre in brat.

Vače. Vojnega posojila so pri naši posojilnici podpisali 56.200 K, med drugimi tudi občina Kandriše 1200 K in občina trg Vače 1000 K. Le malo katerim se je odpisalo od hranilnih vlog, velika večina je prinesla z doma razpoložljiv denar. Z novim letom je naša hranilnica začela vloge obrestovati po 4 odstotke. Denarja je zelo veliko med ljudmi. Pametni ljudje in zlasti žene, ki imajo može pri vojakih, pridno varčujejo in odplačujejo dolgove, ker bi radi še po vojski dobro izhajali.

S Prema. V visoki starosti 90 let je umrl Radeckijev veteran Ant. Grahor izpod Prema. Vsem, ki so hodili po reški dolini, bo ostal mož, ki ga visoka leta niso ukonila, v najboljšem spominu. — Velika nesreča se je dogodila v vasi Smrje, kate- tere žrtev je postala cvetoča in delavna mladenka 19letna Marija Kovačič. Z vojaškim revolverjem se je poigraval 15letni Ivan Dekleva in meril na dekle, ki je čitalo knjige. Veliki kavalerijski revolver ni poznal šale, kakršnih hočejo doraščajoči dečki, ki se zdaj imajo za fante. Mladenka zadeta v oko se je zgrudila brez vsakega glasu mrtva v svoji krvi. Uničeno je mlado življenje, uničena tudi zadolžena vdova, ki je imela v dorasli hčerki edino oporo. Nov opomin staršem in mladoletnim »fantom«!

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Težavno zemljiško vprašanje na Poljskem. Zdaj se zelo zanimajo, kako se bo rešilo vprašanje veleposestev na Poljskem, ki jih je bila ruska vlada ob času vstaje leta 1831. in 1863. vzela poljskim plemičem in jih razdelila med zaslužne Ruse. Vstaja se je obakrat ponesrečila. Vlada je zasegla graščine svojih nasprotnikov in jih razdelila med generale in druge zveste privržence, ki so morali biti pravoslavne vere. Posestva so ostala državna last, vendar so jih otroci za stariši pojedovali. L. 1831. so Rusi na ta način obdarili 144 oseb, leta 1863. pa 158. Dalo se jim je skupno 665.795 oralov, 8,9 odst. vse zemlje, torej je vsak dobil zemlje za 100 srednjih kmetov, ki imajo vsak okoli 22 oralov posestva. Ko so zdaj naši z Nemci Poljsko zasedli, zahtevajo otroci prvotnih lastnikov posestva, ki so jim bila po krivici vzeta, nazaj. Vlada se še ni odločila.

Moč vode. Na Češkem je napravila pred leti mala reka Dese s poplavo cele okolice veliko škodo. Po dolgih preiskavah so napravili med dvema gorama velik jez, ki bi naj onemogočil vsako veliko poškodovanje kraja. Delo je bilo pred kratkim izvršeno. Stroški so znašali več milijonov kron. Jesenski nalivi so dali reki zopet veliko vode, ki je z vso silo udarila v jez, ga popolno porušila in razdejala celo dolino. Odnegla je trdne hiše, zasula rodovitno polje in izpremenila v puščavo rodovitno ravan. Tudi veliko ljudi je utonilo. — Zopet nov dokaz, da računni učenjakov niso vselej pravilni.

Bisam-podgane. S Češkega se je bisam-podgana razpasla tudi na Nemško. Kakor smo že poročali, je to podgano neki češki veleposestnik zaradi lepe kože nalašč kupil v Ameriki in dal pripeljati na Češko. — Ta je izgubila svoj lep kožuh, se hitro razplodila in v velikih množicah začela mesariti ribe po bajerjih, ki so ravno na Češkem najlepši na svetu. Začeli so lov nanje, razpisali nagrade, ker

škoda po teh podganah je bila vedno večja. Po vodi plava tako hitro, kakor je hitra na suhem. Zdaj je prestopila češke meje in počastila Nemce. Ti so se je skoro bolj ustrašili kakor najhujšega sovražnika. Proti vnanjim sovražnikom imajo topove in vojake, toda proti temu zavratnemu sovražniku se je težko vojskovati. Razpisali so za vsak rep bisam-podgane 10 mark nagrade. Po repu se namreč ta podgana najbolj loči od drugih. Sicer upajo, da bodo učenjaki iznašli kak bacil, ki bo med te škodljivce zanesel kugo in jih uničil. Tako so tudi na Grškem uničili miši, ki bi bile kmalu vse poljedelstvo uničile.

Zadrega. V št. Lenartu na Štajerskem je bila lani po poročilu »Arbeiterzeitung« dne 29. junija toča, ki je poljske pridelke skoro popolno uničila. Kmetje niso imeli žita za seme. Župnik Janžekovič je z drugimi kmeti potom občine vložil prošnjo na glavarstvo v Mariboru, da bi jim dovolilo nakup semenskega žita. Rešitve ni bilo, čeprav so jo še enkrat zahtevali. Župnik je bil prepričan, da bo prošnja ugodno rešena in je vzel žito pri sosednjem župniku Peitlerju v št. Rupertu. Oba sta precej naznanila to kupčijo glavarstvu. Zdaj so se takoj zganili in naznanili oba sodniji. Pri razpravi sta bila oproščena, ker je bil župnik Janžekovič dolžan svoje polje obdelati, pa mu glavarstvo ni semena preskrbelo.

Za seme. Od fižola sme vsak gospodar obdržati deseti del pridelka za seme. To se pa ne računa na deseti del lanskega pridelka, ki je bil zelo slab, ampak na navadni pridelok dobrih letin. Za proso se zahtevata dve tretjini vsega pridelka. Jasno je, da mora za seme zadosti blaga ostati.

Uporaba soladne gorkote. Zdaj so solnce vpregli, da goni stroje. V Egiptu je zelo veliko sveta, ki pa zaradi premaie moče slabo rodi. Tam v deželi vednega solca zime ne poznajo. Amerikanec Frank Sherman je izumil stroj, ki ima velikanske svetle steklene plošče; te vsrkavajo solčne žarke in mečejo vročino na ogromen kotel z vodo. Voda se segreje do 300 stopinj. Nastane par, ki goni stroj za dviganje vode iz reke Nila. V minuti se vzdigne 273 hl vode, ki namaka velikanske planjave rodovitnega polja. Skupno je 8 plošč, ki so 70 m dolge in 4-5 m široke. Osnovala se je posebna družba za izrabo te iznajdbe. Še večje naprave bodo osnovali v Sudanu, kjer je tudi solnce bolj vroče.

Razno. V Argentini so imeli prav slabo letino. Uradno so naračunali pšenice 210.600 vagonov, lani 460.800; ovsu 48.800 vagonov, lani 119.300; lanu 13.400 vagonov, lani 99.800 vagonov. Vožnja na Angleško stane za 100 kg okoli 14 K. Stare pšenice imajo še okoli 66.500 vagonov. Dosti pšenice je zdaj v Indiji. Letina je bila bolj slaba, pa je še veliko starih zalog. Pšenica je na Angleškem zelo draga, 1 kvintal stane okoli 44 K. Kruh se je pa le malo podražil, ker je še vedno zadosti žita. Pšenico so poprej zmleli na 70 odstotkov, zdaj na 78 odstotkov. Kruhu pridevajo nekoliko koruzne moke. 1 funt kruha (po an-

gleški meri malo manj kakor $\frac{1}{2}$ kg) stane okoli 28 vin. našega denarja, torej 1 kg okoli 60 vin.

Ovsena moka. Kruh iz ovsene moke je zdrav in tečen, ako se oves semele brez luščin. V ta namen ga pošiljajo v pivovarne, kjer ga namočijo in zopet osuše, nato pa odstranijo luščine. Tako dobljeno zrnje pošljejo v mlin.

Uvoz tujih pridelkov: raznih dišav, južnega sadja, ostrig, rakov, penecih vin, čokolade, sladkarij, dišečih cvetlic itd. — je prepovedan.

Oljčno olje. C. kr. namestništvo v Trstu je določilo, ceno oljčnemu olju lanskega pridelka v Istri na 12 K liter.

Kdor ima kaj več bučnega semena ali semena solnčnic in ga želi porabiti za olje za domačo rabo, naj ga pošlje v oljni mlin Trampuževih dedičev v Medvodah. Da se znižajo stroški pošiljatve, je prav, če se seme iz več hiš skupaj pošlje in dobljeno olje potem po razmerju oddane množine razdeli. Obenem je poslati v mlin tudi potrebno posodo, steklenice, oziroma sodček. Vsa potrebna navodila v tem vprašanju daje kužurni urad deželnega odbora.

Kako bodo delili plen. V listu »Bayer Kurier« piše neki dr. Hein, da bodo žito, ki je bilo doslej uplenjeno v Romuniji tako-le razdelili: Kar se je dobilo v Dobrudži, bodo vzeli Bolgari in Turki. Žito v pravi Romuniji se pa razdeli med Avstrijo in Nemčijo. Nemčija lani ni imela slabe žitne letine, pač pa je ondi manj živalskih živil; zato bo dobila bolj živinsko žito: koruzo in ječmen, dočim pripade Avstriji pšenica in rž. Kdaj bodo izvažali, o tem se ne poroča nič gotovega. Romuni so namreč razrušili, ko so se umikali, mostove, predore in železniške proge, ki so v zvezi z Avstrijo. Ko bo vse v redu, pridejo na vrsto najprej vojne potrebščine, ki jih bo treba od- in dovažati. Za žito bi torej ostala vodna pot in plovba po Donavi. Tu so pa zopet težave, ker Donava večinoma zamrzne. Ako bi bila zima mila, bi bila Donava plovna že sredi februarja, drugače pa še-le marca—aprila. — Da je pri nas tako tesna za kruh; je kriva slaba krompirjeva letina, deloma pa je vzrok v tem, ker na Ogrskem lani veliko sveta ni bilo obdelanega.

Razglasil o oddaji sadnega drevja.

Iz deželnega vrta v Črnomlju se bo oddala spomladi tek. leta večja množina cepljenega sadnega drevja in sicer jablan, hrušk, češenj in breskev. Cena za visokodebelno drevje I. vrste po 1 K 20 vin., II. vrste po 1 K, za pritlično drevje po 1 K za drevo. Pismene naročbe sprejema »Uprava deželnega vrta v Črnomlju« do konca februarja tekočega leta. Drevje se bo oddajalo dne 18. in 19. marca (nedelja in praznik sv. Jožefa), tako da bo vsakdo lahko prišel ponje osebno v Črnomelj. Ob tisti priliki bodo tudi na licu mesta na deželnem vrtu predavanja o saditvi mladega sad-

nega drevja in o sadjarstvu sploh.

Iz deželne drevesnice v Mokricah na Dolenjskem se bo prihodnjo spomlad oddalo kakih 6000 visokodebelnih jablan (kanadka, dolenjska voščenska, ananasova reneta, damasonov kosmač, jesenski kosmač, landsberška reneta, Baumannova reneta in še nekaj drugih namiznih vrst), 2000 cepljenih domačih češpelj in 200 pritličnih hrušk, breskev in marelic. Drevje je namenjeno predvsem za krški okraj in nekatere bližnje občine novomeškega okraja. Oddajalo se bo za najbližje občine na licu mesta v drevesnici v Mokricah, za bolj oddaljene pa tudi v Kostanjevici, St. Jerneju in Leskovcu pri Krškem. V te kraje bodo morali naročniki sami priti po drevje ali poslati ponje. Naročniki iz ene in iste vasi ali bližnjih krajev pošljejo lahko skupnega voznika. Po železnici se drevje ne bo oddajalo. Dnevi za oddajanje se bodo določili in pravočasno objavili pozneje. Naročbe na sadno drevje sprejema deželni odbor v Ljubljani. Kdor torej namerava kupiti večje ali manjše število drevesc, naj se čimpreje, najkasneje pa do dne 15. februarja 1917, obrne na deželni odbor v Ljubljani z dopisnico, kjer naj navede, koliko drevesc želi, katere vrste in kam bo prišel ali poslal ponje. Z vsako naročbo je poslati 5 do 10 K are. Ostali znesek bo vplačati pri sprejemu dreves. Cena za drevo I. vrste 1 K 50 vin, II. vrste 1 K 20 vin.

Za naše gospodinje.

Cvetlice. Novi lončki za vsajanje cvetlic niso primerni. Čebulaste korenine obole, kadar se vlakna dotikajo lončkovega dna ali stene. V nov lonček deni prsti, pa ga pusti več mesecev na prostem; potem bo prst posrkala iz njega solitarjevo kislino. Za nasade ali presajenje vzemi vedno le stare lončke. Preden cvetlico vsadiš, moraš lonček oprati in osušiti. Tudi mahovino, ki se naredi na zunanji strani je treba večkrat oddrgniti in odmiti, ker zabranjuje, da zrak nima dostopa do korenin in da cvetlica ne uspeva. Lonček s cvetlico postavi v škap in previdno umivaj, da se rastlina preveč ne pretrese. Včasih hira cvetlica, ker ji zajedalke ukončavajo korenino. Treba je vzeti cvetlico iz lončka korenino pregledati in zamoriti mrčes, oglodane dele korenin pa izrezati. Staro prst je treba zamenjati s svežo.

Zdravstvo.

Krepčilna pijača za opešance in slabotne V liter črnega vina izžmi sok dvanajstih limon in siresi 1 kilo kandisa; kuhaj 20 minut in odstavi. Ko se

je shladilo, nalij v steklenice in dobro zamaši. Jemlji po kozarčku dopoldne in zvečer. Ta pijača okrepi vsakega slabotnega.

Redilna mezza. Opari pest bohinj-skega mahu, odlij krop in ponovi to toliko časa, da bo odstranjena vsa nesnaga, ki se nabere med listi. Potem nalij toliko mrzle vode, da bo ravno mah pokrit; kuhaj, dokler ni mehak. Končno daj vanj prav toliko kandisa, raje več kakor manj, kuhaj dokler ne postane gosto kakor med. Jemlji večkrat po žlički. To pomaga, ako imaš opešan želodec, jetiko ali kašelj.

Gabezova redilna mezza. Gabez ostrži, operi in zalij z mrzlo vodo. Ko vrže pene, odlij prvo vodo in kuhaj v drugi do mehkega in pretlači. Olupi za deseti del gabeza kislih jabolok, pridaš toliko kandisa, kolikor tehtajo jabolka in gabez ter kuhaj, dokler ne postane gosto in rjavkasto. To zdravilo je izvrstna pomoč opešancem.

Divja Barbka.

(Božena Némacova. — Poslovenil A. Z.)

(Dalje.)

III.

Dve novici sta vznemirjali tiho vasico; v nobeni hiši, v nobeni koči se ni govorilo o drugem, kakor o strašilu v župnijskem gozdu in o poroki gosposdične Lizike z graščinskim oskrbnikom.

Torej tako hitro se je izneverila Lizika svoji obljubi in dani besedi, bi se utegnli vznemirjati ljubi bralec. Toda ne delajmo Liziki krivice. Ni se izneverila niti z najmanjšo mislijo ne. Dobro je premislila vse, preden se je odločila za važen korak, ki je usoden za vse življenje; ni poslušala samo svojega srca, marveč se je posvetovala tudi z Bogom, ki je od Njega prosila razsvetljenja v goreči molitvi; zato je bil njen sklep neomajen ter je bila voljna na raje vse prenesti, kakor pa da bi postala kdaj oskrbnikova soproga. A tudi sicer, če bi ne bila na nikogar vezana, bi je ne mogli izlepa pregovoriti za zvezo z oskrbnikom, kajti ta ni bil človek, ki bi mogel bodisi z zunanostjo, bodisi z notranjimi lastnostmi koga očarati.

Oskrbnik je bil možiček, okroglo-ličen, debelušen ter nizkih nog. Rdeč obraz, kakor kuban rak, ni bil kar nič prikupljiv. Na glavi je imel lise, katere je skrbno zakrival z ostanki rdečkastih las, ki so mu še samotarili ob tilniku in okoli ušes. Oči so bile zalite z maščobo in so imele to ugodno lastnost — posebno za oskrbnika ugodno — da so gledale obenem na dvojne meje. Poleti je navadno nosil slamnik z zelenim trakom, korobač s čopkom, visoke bliščeče škornje, gorak telovnik, da se

ne bi prehladil, na vratu svileni ruto in suknjič rjave barve s škrici in rmenimi gumbi. Iz žepa mu je visel vselej konec temnega žepnega robca, kajti gospod oskrbnik je strastno njuhal. Med kmeti v Vestecu se je pripovedovalo, da so tlačani sosednje graščine gospodu oskrbniku na tihem že večkrat izkrtačili suknjo, dasi do sodnije nikdar ni prišlo. Oskrbnik je bil namreč jako bojazljiv, ali vzlic temu so se ga kmetje vendarle balli, kajti mož je svojo bojazljivost izpolnjeval z zvitostjo in maščevalnostjo, ter jim je po svoje pošteno povračeval. Do ljudi, od katerih je lahko pričakoval kak dobiček, je bil jako uljuden, splošno je pa bil zelo osoren. Zraven pa tudi lakomen. Enega mu pa ni mogel nihče odreči: bil je bogat. Da, bogat je bil gospod

posled gosp. župnik možitvi ni več ugovarjal. Privadil se ga je, in če oskrbnik ni prišel dalj časa na obisk, se mu je zdelo, kakor bi mu kaj manjkalo. Lizika ni imela izpočetka niti najmanjše slutnje o načrtu svoje tetice; čula je samo hvaliti oskrbnikovo dobroto in bogastvo, za katero pa se je ravno tako malo brigala, kakor za usiljivo dvorljivost, ki je pa bila, kar se tiče oskrbnika, zelo neokretna. Ali čim dalje, tembolj je s svojim obnašanjem izdajal, da je pravzaprav snubač, in je počasi tudi Lizika doumela, za kaj se tu gre. Izprva se je vsemu le smejala; ko pa tetica šale ni hotela razumeti, in ji je začela resnobno prigovarjati, da bi ga vzela, je bila otožna. Jela se je oskrbnika izogibati ter je vselej s težkim srcem pohitela k Barbki. Barbki zadeva

Ali vse to ni nič pomagalo; gospod oskrbnik je požrl marsikatero grenko misleč sam pri sebi: »Le čakaj, dekle, kadar bom imel tebe in tvoj denar, te že naučim kozjih molitvic!« — Ali gospod oskrbnik je pozabil, da nikjer ne obešajo tatu, preden ga ne ujamejo.

Nekoč zarana se je pripovedovalo po celi vasi, da v okolici straši. Neka bela ženska je baje šla proti župnijskemu gozdu po travnikih do vasi in tam nekje pri pokopališču izginila. Cerkovnikova žena je od tega zbolela, kajti ta pošast je potrkala tudi na njeno okno in ko je cerkovnik pristopil k oknu, je jasno videl belo postavo z mrtvaško glavo, ki je baje nanj zarezala in mu zažugala s prstom. Čuda, da vsled tega še Volčič ni zbolel. Cerkovnica ni mislila drugega, kakor da bo morala v enem letu umreti.

(Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojišče, 4. jan. 1917.

V zadnjem pismu sem se hvalil, kako se mi »simenitno« godi v rezervi; — bilo je prezgodaj. Zato me je menda ljubi Bogec kaznoval. To pismo pišem zopet v liniji. Komaj dober teden smo bili v rezervi, pa je prišlo popolnoma nepričakovano povelje: »marš!« Sedeli smo pri večerji in se dobro zabavali, kar vstopi ordonanc s telefoničnim poročilom: »Jutri v linijo!« Včeraj zvečer smo jo odrinili.

In tako sedim zopet v podzemeljski izbici, ki se vsak trenutek stresa ob eksploziji min, — in pišem. Pričela se je zopet stara pesem; podnevi večernoma mirno, zvečer pa granate, mine in strojne puške! Pa tega se človek lahko navadi; ne navadi pa se tako lahko miši in podgan, ki ponoči plešejo kolo po odeji liki škrti! Udarim z roko po odeji, pa je mir, kakor bi pihnil! —

Na tako izpostavljenem mestu še nisem bil; da le roko pokažem iz strelskega jarka, že zadrda strojna puška. Včas si človek misli, da je popolnoma zakrit, pa začne okrog njega — zzz, zzz, zzz, kar ni ravno prijetno. Danes dopoldne sva šla — še en častnik in jaz — da si malo ogledava kritja. Sčasoma nama je postalo predolgočasno, bloditi po zavutih strelskih jarkih, zato sva splezala gori na prosto! Komaj sva napravila par korakov — tak-tak-tak — ruska strojna puška! V hipu sva ležala na tleh kakor prikovana; poizkušala sva vstati, pa so takoj zopet zaropotala strojnice. Ni preostajalo drugega, nego po vseh štirih se plaziti po snegu do jarka — pa skočiti noter. V varnem zaslonu sva pokazala Rusom fige in koračila dalje.

Moj podzemeljski dom se nahaja prav tik vasi. Prva hiša je samo deset

Preplašeni sporazumovci: »O jej, o jej! Viš ga, že zopet trobi in kliče nove čete. Pa so pravili, da so naši sovražniki že omagali.«

oskrbnik, Kilijan Slama, in to je bila tista okoliščina, ki je na njem toli dopadla kuharici Pepci. Sicer pa tudi ni mislila, da bi bil napačne postave; nasprotno, njej niso nikdar ugajali sloki in suhi ljudje. Sodila je, da se bo Liziki končno vendarle prikupil. Gospodu bratu, ki o tem načrtu ni hotel nič kaj slišati, je neprenehoma prigovarjala, češ, da tak postaven mož zna svojo ženo bolje čislati, kakor kak mlad fantalin, da bo Liziko kar na rokah nosil itd. Lizika bo gospa in dobro se ji bo godilo. »Jaz pa, ko bi umrl gospod brat,« je modrovala v mislih dalje, »imam vsaj kam iti.« Kratkotrajno: Pepca je to znala tako spretno zasnovati, da je gospod oskrbnik prišel večkrat po opravkih v župnišče in da na

ni bila neznana, kajti Pepca bi bila rada, da jo v tem še Barbka podpira in Liziki prigovarja. Toda brenknila ni na pravo struno; ako bi Barbki tudi ne bila znana zaroka Lizike, za možitev z oskrbnikom bi ji gotovo ne prigovarjala. Še sama bi ga ne vzela, ko bi ji zraven ponujal celo graščino. Pepci o tem ni niti črhnila, z Liziko se je pa natihem o vsem pogovorila. Pismo, ki ga je pisala Lizika tetici v Prago in v katerem ji je pojasnila ves svoj položaj, je sama nesla v mesto na pošto.

Odkar je Lizika vedela, kaj namerava oskrbnik, mu ni privoščila uljudne besede, ne prijaznega pogleda; nihče ne bi sodil, da zna toli dobra in do vsakega uljudna Lizika tudi tako rezko govoriti in osorno se obnašati.

korakov od mene! Vas je seveda popolnoma prazna in na pol razdejana; sredi vasi stoji čisto nepoškodovan čistilni stroj za žito, ki so ga pustili begunci. V neki šupi stoji celo parni motor, že precej preluknjan od krogelj. Podobne stvari vidimo povsod. — Moja sobica je vsa obložena z deskami, od posteljnih stranic; miza in sol sta preje krasila kako kmečko hišo; tudi okno imam od civilne kočice; za strop so mi pa grede od skednja in 4 hišna vrata. — Podobno tudi vsa druga kritja. Zato si lahko vsak napravi sliko, kakšna je vas, če je vojaštvo vse odneslo. V resnici žalosten pogled! — Vojska je hud gospod!

Trnjeva pot.

Vojak A. K. iz Št. Vida pri Z., ki se nahaja sedaj v bolnišnici, je opisal staršem svoje križe in težave tako-le:

Preljubi moji starši! Hočem Vam nekoliko opisati doživljanje zadnjih dni; poprej Vas vse skupaj srčno-lepo pozdravim. Minilo je že mnogo dni, kar sem se zadnjič poslovil od Vas. Prestal sem veliko hudega v teh žalostnih Tirolah. Večkrat mi je stala že smrt pred očmi, ali ljubi Bog in Marija sta me vedno varovala na vseh mojih potih. Koliko sem lakote prestal! Živalic sem imel toliko, da je bilo groza. Enkrat me je plaz podsul, da sem bil dva dni pod snegom, pa so me le še živega odkopali. Mislite si, kako težko sem zopet pričakoval belega dne! Ko sem enkrat šel po 5 metrov debelem snegu in je zelo medlo, nisem mogel ne naprej, ne nazaj; sam nisem vedel, kaj bi počel; mislil sem si, da je prišla zadnja ura. A vendar sem se na srečo prikopal v neki hlev, da sem si vsaj rešil življenje. Čakal sem cel dan, preden se je malo pomirilo in sem zopet mogel iti na svoje bivališče.

Kako vesel sem bil, ko sem zopet enkrat zaslišal zvonjenje, kajti celih 8 mesecev nisem slišal ne zvona in tudi nisem mogel biti pri sveti maši. Kako rad bi že enkrat bil zopet pri službi božji, ali žalibog mi zdaj še ni mogoče; ker imam ozeblino in se ne morem obuti.

Če pridem še kdaj domov, se bomo že še kaj več osebno pogovorili. Zdaj pa sprejmite tisoč najsrčnejših pozdravov od Vašega hvaležnega sina
Lojzeta.

Tretji Božič ob Soči.

Mrzla burja brije in luča ledene kaplje v obraz. Bela odeja pokriva pravo. Zima je. Priromala je od severa, razgrnila svoj plašč črez grobove padlih sobojevnikov ter obiskala celo nas tu ob bistri Soči. Beseda: zima, sneg za vojaka ni kaj prikupljiva. Tisti, ki so obhajali prve božične praznike 1914—1915 v Karpatih, dobro vedo, kake posledice ima huda zima.

Dolgotrajna, mučna hoja, prodiranja, posebno pa umikanje, drugi napori so izčrpali moči našim hrabrim fantom. Marsikateri, ki se je hotel nekoliko odpočiti, se je vlegel v sneg s tornistom pod glavo in — zaspal, ne da bi se še kdaj zbudil! Pa tudi mi topničarji nismo bili mnogo na boljšem. Mučili smo se s topovi: Sneg do pasu, nikake

poti, povrh pa smo imeli še izmučene konje. Tako smo spravljali topove s hriba v hrib. Slo je počasi; — stalo nas je mnogo truda. Pa vzdržali smo, hvala Bogu! In če Bog da, vzdržali bomo toliko časa, da podležejo vsi naši neprijatelji.

Nikdo pa takrat ni mislil, da bomo obhajali tudi še tretje božične praznike na bojišču.

Vse drugače se nam seveda godi tu ob Soči. Več mesecev smo na enem mestu. Zatorej imamo priložnost urediti si svoja stanovanja snažno in varno. Življenje v teh bivališčih je še precej prijetno. Pripovedujemo si vsak svoje vojne dogodiljaje iz življenja po Galiciji in drugih bojiščih, kako je bil kdo ranjen, kako smo naklestili Kalabreze itd.

Mnogokrat pa tudi politiziramo o miru, zmagi in bodočem življenju. Seveda nastane večkrat prepir, ker vsi nismo enih in istih misli.

Čestokrat nas pa zmoti ostrí glas piščalke. Takrat skoči vsak, kakor od strele zadet, k topovom. Ponavadi ne čakamo dolgo. Kmalu pride telefonično povelje: »Na cilj št. . . . Ogenj!« Mogočno grmijo topovi, ki pošiljajo sovražniku pogubo in smrt. Strojne puške pred nami ropočajo, metalci žarkov svetijo v sovražne okope in nam olajšujejo delo. To trpi ponavadi četrt do pol ure, potem se pa zopet pomiri. Zopet pride telefonično povelje: »Povelje moštva k počitku, polovica ima pa službo. Moštvo hvala za urno delo!«

Veselo se čujejo glasovi »spet smo ga!«

Tako živimo dan za dnem, teden za tednom. Lahki se trudijo navsomoč, da bi nas izvohali; pa doseđaj se jim ni še posrečilo, hvala Bogu! Imeli smo pa že pozicije, ko je nas obsipal polentar z vso gorečnostjo. Nič kaj zabavne niso take postojanke.

Vsakteri si je želel obhajati božični večer doma v krogu svojih dragih; če nam je pa usojeno, da ostanemo še nadalje med grmenjem topov, pa naj bo! Da bi vsaj prvi pomladanski žarki prinesli zmago ter težko pričakovani mir.

Mirno, blagoslovljeno in srečneje novo leto želimo vsem naročnikom »Domoljuba« veseli Kranjci!

Franjo Keržič, topovodja; Mihael Mlakar, predstrelec; Anton Rožanc, Anton Kranjc, topničarja.

Vojakov prijatelj.

Dragi »Domoljub«! Srčno se Ti zahvaljujem, ker me tako redno obiskuješ. Z velikim veseljem Te pričakujem vsak teden v strme vrhove tirolskih gorã. Ti si moj edini prijatelj, s katerim se morem pogovoriti v milem domačem jeziku. Ti mi prinašaš novic iz domačega kraja in me spremljaš po vseh potih vojnega življenja.

Ko sem se pred 20. meseci podal pod zastavo našega premilega vladarja, sem hodil od kraja do kraja, dokler me dolžnost ni privedla v te hribe. Tu sem se udeležil velike ofenzive, ko je polentar bežal in

puščal svojo zemljo našim hrabrim vojakom. Kajpada tudi Lah ni držal križem rok; neprestano so švigali okrog nas smrtonosni strelí. Pet mesecev sem bil na tej fronti, vedno v ognju italijanskega topništva. Nato so nas poslali na drugo bojišče, kjer skuša polentar udreti v tirolske vinske gorice. A naši 30,5 cm možnarji ga ne pušče naprej.

Dokler je bilo lepo vreme, je bilo še dosti dobro; zdaj je pa padlo po vrhovih gora okrog 3 m snega ter smo takorekoč zakopani v snežni odeji.

Srčno pozdravljam vse cenj. bralce, znance in prijatelje, zlasti v rodni župniji Javorje ter v domači vasi v Žetinah nad Škofjo Loko. Na veselo svidenje.

Janez Peternelj.

OB NOVEM LETU.

V novem letu prvi dan bil je zame že solzan: Grenke sem solze točil, ko sem se od doma ločil, mamici roko podal, žalosten slovo jemal.

V novem letu prvi dan bil sem že od doma gnan Z Bogom, o vasica draga žalost vsa nič ne pomaga. Srečno! Oj, predragi dom, kdaj te zopet videl bom?

V novem letu prvi dan — jaz v dno duše sem bolan. Žalost revno srce tlači, leto vse ne bo drugači; saj trpljenja pač je čas — oj nesrečni človek jaz!

Vide.

Mirovno gibanje.

Valovanje se je pričelo, pa se ne bo ustavilo, dokler ne napoči veseli dan miru. Že zadnjič smo omenjali, kako pridno se delajo stave med tistimi, ki vidijo v bližnji bodočnosti mir, in med tistimi, ki so — recimo — črnogledi. V Londonu so na primer pet dni potem, ko je bila znana vsebina ententnega odgovora na ponudbo miru, ki je odklanjal mir in ponudbe osrednjih velesil, stavili velike vsote (v razmerju 4 proti 1), da bo mir do 1. junija 1917 — sklenjen.

Vtis armadnega povelja. Soglasno se priznava, da je armadno povelje našega cesarja, ki ga je izdal potem, ko je ententa odklonila mirovna pogajanja, napravilo mogočen vtis v vodilnih ententinih krogih, zlasti ker je podobno armadno povelje izdal tudi nemški cesar.

V Italiji neprestano napreduje mirovna struja; zadnji posvet v Rimu je imel namen, napraviti zopet bojevito razpoloženje med prebivalstvom, kar se pa ni posrečilo.

Na Angleškem mirovni prijatelji niso dobrodošli. V mestu Walthamstowu je bil shod, ki so ga priredili prijatelji miru, razbit.

Rusija. Pretekli teden je odpotoval iz Petrograda carjev kurir na Francosko.

Izročil bo predsedniku Poincareju važno carjevo pismo, v katerem je razloženo stališče Rusije glede na mirovne zadeve.

Mirovni delegat. »Novoje Vremja« poroča, da namerava ameriški predsednik Wilson poslati v Evropo polkovnika Chusa kot posredovalca za mir. — Wilsonu ni treba pošiljati posredovalca, ker ima na razpolago krajšo pot: posreduje naj, da Amerika ne bo izvažala več streliva in municije — pa bo kmalu mirna Bosna.

Izjava naše vlade glede odklonitve miru. Avstrijska vlada je poslala zastopnikom nevtralnih držav, amerškemu poslaniku in papeževemu zastopniku na Dunaju odgovor glede na odklonitev naše mirovne ponudbe. Koncem omenjenega odgovora beremo: »C. in kr. vlada zatrjuje, da je pripravljena skupno z vladami veznih držav pričeti ustmene razgovore z zastopniki sovražnikovih držav — o koncu vojske, in da je odvisno le od sklepa sovražnikov, če naj se uvede mir ali ne. —

Pred Bogom in človeštvom odklanja odgovornost za nadaljevanje vojske. Avstrija in z njo zvezane države pa bodo mirno-zavestno in zaupajoč svoji dobri pravici boj nadaljevale, dokler ne bodo priborile takega miru, ki bo zagotovil njih lastnim narodom obstoj, čast in možnost napredka... — Enako noto je poslala nevtralcem tudi Nemčija.

Pravi vzrok, da še ni miru, je na Angleskem. Iz Stockholma pišejo: Miru dejansko zdaj ne ovira ne pruski militarizem, ne francoski šovinizem, ne ruski panslavizem, marveč samo angleška konkurenčna zavist. Anglija se krčevito brani, da bi dovolila drugim silam ravnotežje na svetovnem trgu.

V NOVEM LETU.

Kaj me vendar v novem letu čaka na tem božjem svetu?...

Sam Bog ve!

Dobrega naj še kaj upam?

Oh, preveč sem grenkim kupam vajen že!

Oh, kak' prazna so voščila, da naj sreča bo mi mila v letu tem!

Nespolnjive so te želje; meni tuje je veselje v svetu tem!

Jaz sem vstvarjen za trpljenje; siromak sem vse življenje bil in bom.

Leto staro ali novo, srce bo mi — vem gotovo — tuže dom.

Dokler bo to srce bilo, ne izpolni se voščilo to nikol.

V njem ni mesta sreči pravi; — morda bo, ko se ustavi, srečno bolj? ...

Vide.

Tedenska pratika.

Četrtek, 18. jan.: Sv. Feliks Nolanški. († 256.) — Sv. Priska, muč. († 270.)

Petek, 19. jan.: Sv. Marij in tov., muč. — Sv. Kanut, kralj danski. († 1086.)

Sobota, 20. jan.: Sv. Sebastijan in Fabijan, muč. († 288.)

Nedelja, 21. januarja (III. po Razgl. Gospodovem): Evang. o gobavcu, ki ga je Jezus očistil gob. — Praznuje se god sv. Agneze, device in muč.

Ponedeljek, 22. jan.: Sv. Vincencij in Anastazij, muč. († 303.)

Torek, 23. jan.: Sv. Rajmund. († 1275.) Sv. Emerencijana, dev. in muč.

Sreda, 24. jan.: Sv. Timotej, šk. in muč. († 97.)

Solnce vzhaja ob 7. uri 50 m; zahaja ob 4. uri 34 m.

Luna: mlaj 23. jan. ob 8 uri 40 m. dopoldne.

Sv. Majnrad, mučenec.

(† 861.)

Marija v Puščavi (Einsiedeln v Švici) je znamenita božja pot, kamor je došlo v mirnih časih na tisoče in tisoče pobožnih romarjev ne le iz Nemčije, ampak iz vseh evropskih dežel, zlasti še iz Francije in Italije. Zanimiv je začetek te božje poti in Marijinega svetišča; v zvezi je z življenjem sv. Majnrada, mučenca.

Majnrad je bil po rodu grofovskega stanu. Vzgojeval se je pri benediktincih na otoku Rajhenau (Bodensko jezero), kjer je v njem dozorel sklep, da se hoče posvetiti Bogu v duhovškem stanu, daš mu je svet ponujal časti in veselja. Kot redovnik je bil poslan v Bollingen ob Ciriškem jezeru, da bi tam vodil redovno šolo. Vsled globoke modrosti in kreposti so ga ljudje radi povpraševali za svet v dušnih zadevah. Prihajali so k njemu od blizu in daleč.

Toda glas božji ga je pozval v samoto. Izprosil si je blagoslov svojega opata ter se je umaknil na bližnji hrib Etzelberg, kjer se je Bogu daroval v ostri pokori in v goreči pobožnosti. Toda njegovi občudovalci so ga našli tudi tu; vsled tega se je čez 7 let podal še naprej v goščavo, do tam, kjer je danes lepo, snažno mestce Einsiedeln s svojo prekrasno božjepotno cerkvijo in velikim benediktinskim samostanom.

Tu je živel Majnrad in služil natihem Bogu. Satan ga je motil, kakor nekoč sv. Antona puščavnika: prikazoval se mu je v podobi ostudnih živali; a sv. mož se je priporočil Bogu in njegovim angelom, ki so satana prepodili. Ni trajalo dolgo in dobre duše so ga našle tudi tu ter prišle od vseh strani iskat k svetniku sveta, pomoči in tolažbe.

Še živahnejše je pa postalo sredi temnega gozda, ko je opatinja ženske-

ga samostana v Cirihi dala napraviti služabniku božjemu novo kapelo, v katero je postavila podobo Matere božje. To je tista milostna podoba, ki še danes privablja toliko romarjev v Einsiedeln.

25 let je prebil sv. mož v puščavi sredi velikih gozdov, ko sta ga nekega dne napadla dva roparja, misleča, da bosta dobila pri njej bogve kakšno premoženje. Nenavadna dišava je napolnila celico Majnradovo, dva krotka krokerarja njegovca sta se pa vrgla na oba morilca ter ju zasledovala do mesta Cirihi, kjer sta bila prijeta in kaznovana.

Migrena ali glavobol se lahko odstranita z uporabo Fellerjevega dobrodišacega, bol lajšajočega in osveževalnega rastlinskega esenčnega fluida z znamko »Elsa-Fluid«. Poškropi se z njim čelo in senci ter se pusti, da se fluid počasi razpuhti, kar povzroči osvežujočo dobrodejnost. Kdor ve iz izkušnje, da mu bolje dene pri glavobolu toplota, naj ovije z Elsa-fluidom nalahko vribani senci s suhim suknemim blagom. Predvojne cene, 12 klenic pristnega bol lajšajočega »Elsa-fluida« franko za 6 K lekarnar E. V. Feller, Stubica, trg št. 16 (Hrvatsko). (ev)

To in ono.

Pri »Ljudski posojilnici« je dosegla vsota podpisanega vojnega posojila 879.500 K, prištevši po »Ljudski posojilnici« za lastni račun podpisanih 500.000 K, 1 milijon 379.500 K. Razen že zadnjih objavljenih so podpisali vojno posojilo pri »Ljudski posojilnici« še nastopni: Razni udeleženci iz občine Cerklje pri Krškem po posredovanju č. g. župnika Antona Gabriča v Cerkljah 45.800 K (že zadnjih objavljeno), Anton Ahlin, Zavoglje št. 3, 2000 K, I. I. Črni vrh, 2000 K, župni urad Sostro pri Ljubljani 19.000 K (za zvonove), župni urad Adlešiči 7000 K (za zvonove), Jakob Kozjek, Kozarji, 1000 K, Marija Kastelic, Veliko Trebeljevo, 1000 K, M. U., Sela pri Pančih, 1000 K, I. Č., Stanga pri Litiji, 1000 K, Šime Rabar, Gologorica, 1000 K, Anton Komac, Soča na Primorskem, 2000 K, Ant. Kaus, Soča 2000 K, I. H., Veliko Lipljenje, 1000 K, Ivan Križmanič, Gologorica, 1200 K, Ignac Kastelic, Predovlje, 1000 K, Josip Kravanja, Soča, 2000 K, župnija Sv. Jakob ob Savi (za zvonove), 4000 K, župnija Nemška Loka na Kočevskem, 5600 K, Ivan Zupan, fotograf v Bukovici pri Vodicah, 2000 K, (g. Zupan je podpisal že drugo, tretje in četrto vojno posojilo po 4000 K, tedaj skupaj z današnjim podpisom 14.000 K), Mihael Mišvelj, Ljubljana, 1000 K, Andrej Rajgelj, Ljubljana (hotel Strukelj), 1000 K, župnija Ježica (za zvonove) 2800 K, A. Z. in M. B., Volavljje, vsak po 1000 K, župnija Devica Marija v Polju (za zvonove) 52.000 K, A. P. Ločič pri Beljaku, 2000 K, Frančiška Kokalj, Gorenja vas nad Škofjo Loko, 1000 K, župni urad v Stari Oselici 2000 K, župni urad na Sinjem vrhu 1000 K, župnija Šenčur pri Kranju (za zvonove) 46.000 K, Janez Brevk, Čerkno na Goriškem, 2000 K, Marija Gašparič, Gologorica, 1000 K, dve neimenovani osebi

s posredovanjem č. g. župnika Valentina Bernika v Komeni 2000 K, Andrej Flajs, Soča na Primorskem, 6000 K, Franjo Udovičič, Gologorica, 2000 K, neimenovan v Komendi pri Kamniku 500 K, Margareta Babnik, Zg. Šiška 400 K.

1. februar — veliki dan sreče! Tako oznanja današnja priloga »Srečkovnega zastopstva«, ki bo gotovo vzbudila pozornost cenj. bralcev.

Grobarjev grobni napis

Tu zdaj počiva Rak Adam,
ki drugim skopal sto je jam.
Smrt pital dolgo je z mliči,
a slednjič smrt še njega piči;
podere vse mu lepe nade,
svareč potiplje ga na ramo:
»Kdor drugim koplje jamo,
sam slednjič vanjo padet«

Pri telefonu. V Severni Ameriki je prišel k nekemu uradu preprost židovski farmar, pa mu niso mogli dopovedati, da se je možno po telefonu z osebami, ki so daleč proč, pogovarjati. Ponudili so mu, naj pokliče k telefonu svojo pet milj daleč stanujočo ženo ter naj se z njo nekoliko porazgovori. »Halo, Sara! zaklič«. V istem trenutku pa počl strela v telefonsko žico ter vrže moža na tla. Ko se zopet zave in dvigne s tal, pravi nekoliko preplašen: »Saj sem vedel. To je Sara, čisto taka, kakor je bila vedno. Nič se ni popobljšala.«

Hotel je mirno živeti... Henrik Zaspané je prošil pri neki posredovalnici za službo ter pristavil, naj bi se mu podelilo kako tako mesto, kjer bi mogel nemoteno in mirno živeti. Čez nekaj dni dobi odgovor, ki ga ni pričakoval. Stale je zapisano: »Ako hočete mirno živeti, ne smete izdajati nobenega časopisa, ne sprejimate ne učiteljske, ne profesorske in ne advokatske službe, ne spuščajte se v nobeno kupčijo, ne uganjajte politike, ogibljite se mož postave, ne študirajte za zdravnika, ne smete postati ne kmet, ne rokodelca, ne vojak; ne učite se, ne delajte nič, ne mislite nič, kajti ne v tem ne v onem ne more človek mirno živeti. Ljubi prijatelji! Zavedajte se, da živite v nemirnem svetu, kjer poznamo samo en miren kraj — in to je grob.«

Kaj je vzrok? Poveljujoči general pride k poku novincev, se naredi čisto domačega ter se obrne do navihanega črnovoinika Janeza Zvižgovca rekoč: »No, moj sinko, vidiš, pri streljanju je v prvi vrsti na tem ležeče, da mirno in sigurno pomeriš. Ako torej velike plošče na 150 metrov ne zadenem, kaj je krivo?« — »Kriva je puškina cev,« se odreže Janez. — »No, pa naj bo; če pa vzamem drugo puško in streljam na 100 metrov dalje ter nič ne zadenem, kaj pa potem?« — »Potem gospod general ne dobé dopusta,« odgovori Janez. — »Savraj! Jaz bi rad vedel, kaj je vzrok, da je strel zgrešen. Če tudi na 50 metrov ne bi zadel?« — »Potem, potem... ga imajo gospod general malo pod kaplo.«

Listnica uredništva. G. Tihomil v Štr. Hvala za vse pošiljatelj! Vaši izdelki bi bili bolj za lepšotvorne liste. Če pošljete kako zanimivost s fronte, bi pa že priohčili.

SKRIVALNICA.

Študent star ves suh je,
ni v žepu beliča.
Do zalga gradiča
podal se lenuh je;
sošolec tam Jaka
okoli rad hodi,
mu dva desetaka
brez dvoma posodi. —
A Jaka pozna ga,
se hitro mu skrije;
mu nič ne pomaga,
ker koj vse zapije.
Prav dobro se skrili je.
Kdo ga že dobil je?

Dobre knjige.

»Veliki cesar« je ime knjižici, ki je izšla te dni in opisuje življenje rajnega cesarja Franca Jožefa I. Pridejan je pa tudi nastop novega avstrijskega cesarja Karla. V knjižici je cela vrsta sličic, zato cena (1 K brez poštine) ni pretirana. Naroča se v Kat. bukvarni v Ljubljani, v Kranju in Novem mestu. Slike Nj. Veličanstva cesarja Karla I. (litografije) v velikosti 59×89 cm se dobe v Katoliški bukvarni v Ljubljani. V nekaj dneh bodo na razpolago tudi večbarvne slike v velikosti 54×68 cm za ceno 8 K.

Nov zemljevid srednje Evrope, oziroma evropskih bojišč s točno označbo bojnih črt, oziroma zasedenega ozemlja na vseh bojiščih po stanju koncem decembra 1916, je izšel in se dobi v Katoliški bukvarni v Ljubljani za ceno 2 K 70 vin. s poštino vred. Na severu sega zemljevid še višje od Petrograda, na jugu kaže vso Italijo in Balkanski polotok. Zemljevid je zelo pregleden in podroben in bo prav dobro služil za vsa bojišča.

Za sestavo napovedi o dohodnini, ki jo je treba meseca januarja vložiti, je neobhodno potrebna knjiga Žun: Dohodnina. Lahko umrljiva s prak-

tičnimi vzorci opremljena knjiga bo izoborno služila. Olajšala bo delo in prahrnila marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomu so narareč znane določbe glede dovoljenih odbitkov, katere mora v napovedi vsakdo uveljaviti, da se mu dovolijo olajšave in zniža davčni postavek. Knjiga velja 1 K 90 vin. s poštino vred in se dobi v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 10. jan.: 9, 14, 34, 49, 46.
Dunaj, 13. jan. 77, 4, 62, 68, 28.

Fellerjev blagodejni, bolj lajšajoči fluid
iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“

za razkrajajoča

izpiran a vratu.

Predvojnne cene: 12 steklenic 6 kron prasto
poštino lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elz-
trg 16 (Hrvatska). — Čez 100.000 zahvalnih
pisem.

Izborena

namomestek za pravo ledilno olje

za vsakovrstne salate si vsakateri lahko sam
pripravi brez vseh dodatkov in nadaljnjih stro-
škov, če kupi zavitek

islandskega Caraghee mahu

ki velja za napravo enega litra tacega olja
K 1 —
prvovrstni garantirano izbrani za 1 liter
olja K 130
" " " " 2 litra
" " " " olja K 240.

Navodilo za napravo je pridelano vsakemu
zavitku. — Ze pripravljen, tekoč nadomestek
olja za tekojšnjo uporabo velja liter K 2 —;
steklenico je treba prnesti seboj. Po pošti se
tekoč nadomestek ne razposilja.

Dobi se pri M. Spenko, prodaja moke
in islandskega Caraghee-mahu v Ljubljani,
Kopitarova ulica, Jurij Marenčič, trgovec
v Ljubljani Dolenjska cesta. — Poštna naročila
in denarne pošiljave naj se pošiljajo na:
Ivan Dežman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsek, ki trpi na frajnem kašlju.
Laže je obvarovati se boleznih, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašerom bronkijev,
ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vaduštljivi, kaferim Sirolin znafno
olehča nāduna.
4. Skrofuzni otroci, pri kaferih učinkuje Sirolin
z ugodnim vspehom na splošni počufak.

Se dobi v
vseh lekarnah
K. 4.—

Za razvedrilo.

Iz popotnega dnevnika. »Ko smo prišli v Be-
setke, je bila tolika povodenj, da so bile vse ulice
preplavljene in smo se morali v čolnu peljati v
hotel.«

V mestu. Berač: »Gospod, dajte mi kaj vbo-
tajme!« — Gospod: »To večno nadlegovanje! Ali
se veste, da je v mestu beračenje prepovedano?«
— Berač: »Beračiti je pač prepovedano — dajati
pa ne!«

V lekarni. Grofov strežaj: »Že pol ure čakam.
Napravite zdraviro brž, če ne, ne bo nič pomagalo,
kajti preden domov pridem, bo grofinja že zdrava!«

Določno. Žena možu: »Kdaj prideš domov?«
— Mož: »Kadar bom hotel!« — Žena: »Pa ja ne
poznejel!«

Točen odgovor. Hribolazec: »Slišim, da je na
planinah kaj krasno — gledati, kako solnce vzhaja.
Kdaj pa tukaj solnce gori pride?« — Hribovec:
»Navadno jutraj!«

Kupite se HLODI

iz mehkega lesa, po cele vgone. Ponudbe na
upravo lista pod »Hlod!«.

100 litrov domače pijače
osvob., slastne in žejo gasilne stlahke vsak
sam napravi s majh. stroški. Vzalogi so:
smena, jabolčnik, gročadinec, malinovec,
mškati hruševci, poprovi metovec, po-
marančevoc, prvenčevoc, višnjevoc. Ne-
uspeh izki. Ta dom. pijača se lahko pije
poleti hladna, pozimi tudi vroča mesto
ruma ali žganja. Sestavine s nat. navod.
stanejo 10 K franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice,
večja gospod., delavnice itd., nepre-en. vredn., kor to
delavca sveži in ne upijani in njegova delazn. nič ne trpi.
Jan. Grolch, Engel-Drogerie, Brno 641, Moravsko.

Deteljno seme,

suhe gobe, kumno, janež, repno, korenjevd,
razna travna in druga domača semena, kakor
tudi prazne vreče kupuje Sever & Urbanč,
Ljubljana, Wolfova ulica 12. 3045

Kdor hoče pisati svojem v Ameriko

zanesljivo,
naj se posluži angleškega jezika. Pošlje naj mi
svoje pismo, da ga prevedem v angleščino in
mu pošljem oboje nazaj. Za pismo na dveh stra-
neh naj priloži za eno krono znamk, za vsako
nadaljnjo stran tudi po 1 K. Znamko za nazaj
dodati! - I. Fabinc, Trebič, Lazaret, Moravsko.

Krajska deželna združnica v Ljubljani, n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamst. zavarovalnica

sprejema zavarovanja na življenje in smrti,
otroških dot., rentna in ljudska, neugodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov.
že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838—
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.022-76
V letu 1914 se je izplačalo za-
varovancem na dividendah
čistega dobička K 432.232-66

Kdor numerarno skleni življenjsko zavarovanje vsajeno hkrati za vojno
zavarovanje, naj se v lastno korist ohrani da gori insovans podružnic.

Prospekti zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zastopnik: se sprej-
mejo po najugodnejšim pogoji.
Marije Terezije cesta 12.

MILLO

dobivate
v specialni trgovini za milo

Milan Hočevar

Ljubljana, Sv. Petra c. 26.

Istotam tudi sveče, krema za čevlje, toaletna
mils, pralni praški itd. na debelo in drobno!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic,
prstanov, lepoticja, daril
itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte za-
stojnj in poštnine prosto.

Zlato uro zastojnj!

Natančneje v krasnem ce-
niku, ki se pošlje zastojnj
in poštnine prosto.

Tako sodijo vse stranke: Čisto takih
pisem vam lahko pokažem.

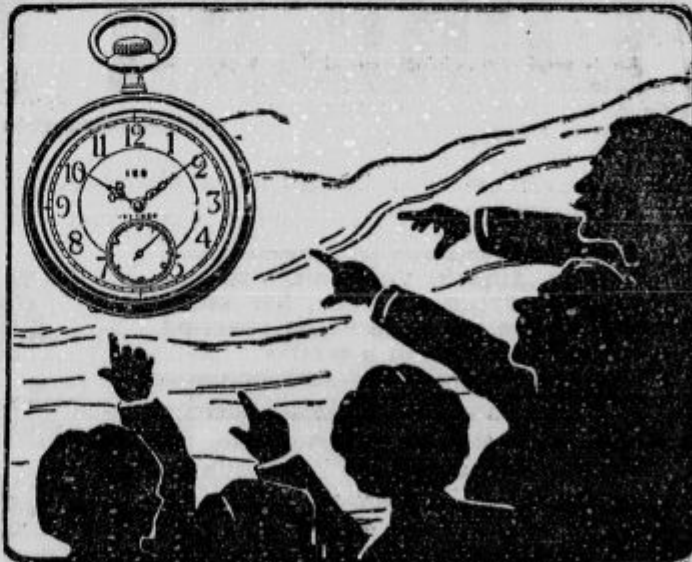
Po letih še ni popravila potrebna.

Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona ko-
vinasta ura, katero sem vi! Vas kupil K 4-10,
še ni bila popravljena in gre vedno dobro.
Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega ne-
čaka. Vsoto K 4-10 pošljem istočasno po
poštni nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam

Skaričevo pri Krapini. Franc Milnarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

